

Dosarul nr. 2ra-954/19

Prima instanță: (Judecătoria Bălți, sediul Fălești) I. Picaleu

Instanța de apel: (Curtea de Apel Bălți) S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza

ÎNCHEIERE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea pe Acțiuni "Floarea Soarelui",

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni "Floarea Soarelui" împotriva Gospodăriei Țărănești "Sofia Morari" și Morari Vitalie cu privire la încasarea sumei,

împotriva deciziei din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a admis apelul declarat de Societatea pe Acțiuni "Floarea Soarelui", s-a casat integral hotărârea din 21 mai 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești și s-a pronunțat o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 19 mai 2017, Societatea pe Acțiuni "Floarea Soarelui" a depus cerere de chemare în judecată împotriva Gospodăriei Țărănești "Sofia Morari" și Morari Vitalie cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii, Societatea pe Acțiuni "Floarea Soarelui" a menționat că la 09 martie 2015 a încheiat cu Gospodăria Țărănească "Sofia Morari" contractul de vânzare-cumpărare a seminței de floarea soarelui.

A specificat că potrivit pct. 3.2 din contract, cumpărătorul efectuează plăți pentru producție în numerar, în conformitate cu termenii stipulați în contract, transferul se efectuează în termen de 15 zile de la data livrării produselor.

Astfel a relatat că la data de 09 martie 2015, Societatea pe Acțiuni "Floarea Soarelui" a oferit avans în formă de semințe de floarea-soarelui în sumă totală de 44 000 lei.

În scopul garantării executării obligațiilor părâtului asumate în temeiul contractului de vânzare-cumpărare, a fost încheiat contractul de fidejusiune cu fidejursorul Morari Vitalie, iar conform pct. 2 al contractului de fidejusiune, în cazul

neexecutării din partea debitorului a obligațiilor față de creditor, fidejutorul este obligat în mod solidar cu debitorul să răspundă în fața creditorului pentru neexecutarea obligațiilor în privința achitării sumelor de datorii, penalități și alte plăți.

A menționat reclamantul că potrivit pct. 1.5 din contractul de vânzare-cumpărare, termenul livrării mărfii se constituie până la 15 noiembrie 2015, însă pârâtul a efectuat rambursarea banilor la contul bancar al Societății pe Acțiuni "Floarea Soarelui" la data de 14 septembrie 2016 și prin urmare a încălcat condițiile contractului de vânzare-cumpărare.

A invocat că potrivit pct. 5.1 din contractul de vânzare-cumpărare, în cazul încălcării termenului livrării mărfii din partea vânzătorului, ultimul este obligat să achite penalitate în mărime de 0,5% pentru fiecare zi de întârziere din suma obligațiilor neîndeplinite, precum și penalitate pentru utilizarea creditului marfar cu rata anuală de 24% anual din data primirii avansului până la data livrării mărfii.

A solicitat reclamantul încasarea în mod solidar de la Gospodăria Țărănească "Sofia Morari" și Morari Vitalie a sumei de 39 600 lei cu titlu de penalitate, încasarea sumei de 22 800 lei cu titlu de penalitate pentru utilizarea creditului și încasarea sumei de 11 055,45 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, iar în total suma de 73 535,45 de lei, precum și încasarea sumei de 2 206 lei cu titlu de taxă de stat.

Prin hotărârea din 21 mai 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni "Floarea Soarelui".

Prin decizia din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, s-a admis apelul declarat de Societatea pe Acțiuni "Floarea Soarelui", s-a casat integral hotărârea din 21 mai 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești și s-a pronunțat o nouă hotărâre, prin care:

S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni "Floarea Soarelui".

S-a încasat de la Societatea pe Acțiuni "Floarea Soarelui" în beneficiul Gospodăriei Țărănești "Sofia Morari" suma de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Pentru a se pronunța astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că prin ordinul de plată nr. 171 din 14 septembrie 2016, Gospodăria Țărănească "Sofia Morari" a achitat în contul Societății pe Acțiuni "Floarea Soarelui" suma de 44 000 lei cu destinația "plăți pentru semințe de floarea soarelui".

La fel, instanța de apel a menționat că potrivit actului de verificare a decontărilor reciproce încheiat între Societatea pe Acțiuni "Floarea Soarelui" și Gospodăria Țărănească "Sofia Morari", care conține semnăturile administratorilor și contabililor, rezultă că la data de 31 decembrie 2016, Gospodăria Țărănească "Sofia Morari" nu înregistrează careva datorie către Societatea pe Acțiuni "Floarea Soarelui".

Astfel, instanța de apel a concluzionat că în situația în care Societatea pe Acțiuni "Floarea Soarelui" ar pretinde la executarea obligației de livrare a semințelor de floarea soarelui în cantitate de 11 tone, Gospodăria Țărănească "Sofia Morari" ar avea o restanță la obligațiile neexecutate compusă din valoarea a 11 tone de floarea soarelui la situația roadei 2016 minus 44 000 lei restituiți Societății pe Acțiuni

”Floarea Soarelui”, suma obținută urmând a fi indicată cu titlu de sold în actul de verificare de la sfârșitul anului.

La 15 martie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Societatea pe Acțiuni ”Floarea Soarelui” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

Recurentul Societatea pe Acțiuni ”Floarea Soarelui”, în motivarea recursului a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și anume art. 643 Cod civil, care stabilește că executarea stinge obligația numai în cazul în care este efectuată în modul corespunzător. Astfel, instanța de apel neîntemeiat a concluzionat că returnarea unui avans este similară executării obligației.

A specificat recurentul că obligația Gospodăriei Țărănești ”Sofia Morari” de livrare a producției agricole nu a fost executată și deci este în drept de a solicita penalități și dobânzi.

Referitor la cerința de încasare a dobânzii contractuale pentru utilizarea creditului marfar din suma de 44 000 lei, instanța de apel urma să aplice prevederile art. 667 alin. (1) Cod civil, care prevede că părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele normelor imperative de drept, contracte și pot stabili conținutul lor.

Însă, în privința cerinței cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, instanța de apel nici un mod nu a examinat acest capăt de cerere și nu a indicat temeiurile de respingere a acesteia.

La 21 mai 2019, Gospodăria Țărănească ”Sofia Morari” și Morari Vitalie au depus referință la recursul declarat de Societatea pe Acțiuni ”Floarea Soarelui”, prin care au solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Bălți a emis dispozitivul deciziei la 11 decembrie 2018, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 15 martie 2019, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra

inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Societatea pe Acțiuni ”Floarea Soarelui”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Societatea pe Acțiuni ”Floarea Soarelui”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari